

บุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราของนักศึกษาอุดมศึกษา

ไชยันต์ สกกุลศรีประเสริฐ วทม.*, กนกรัตน์ สุขะตุงคะ กศม. วทม.**,
เกียรติชัย งามทิพย์วัฒนา พบ.**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา และลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูง

วิธีการ กลุ่มศึกษาเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐบาลและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 454 คน เป็นชาย 168 คน หญิง 286 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพคนไทย (TPT) และแบบคัดกรองความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราในนักศึกษา (YAAPST) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t-test และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน

ผลการศึกษา กลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรามีลักษณะบุคลิกภาพต่างจากกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำในด้าน E, F, G, H, I และ MO ซึ่งแสดงถึงลักษณะชอบความตื่นเต้นและประสบการณ์แปลกใหม่ มักทำอะไรตามใจ ขาดความรับผิดชอบ กลุ่มนักศึกษหญิงที่มีความเสี่ยงสูงมีลักษณะบุคลิกภาพ E, F, G, H, N และ Q4 แตกต่างจากนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่ำแสดงถึงแนวโน้มเครียดง่าย มีลักษณะใจเร็ว ไม่อดทน ชอบความตื่นเต้น ส่วนเพศชายพบว่าลักษณะ F, G และ I มีความแตกต่างกัน ชี้ให้เห็นถึงลักษณะชอบความสนุกและความแปลกใหม่ทำอะไรง่ายๆ ตามใจ โดยไม่คิดถึงคนอื่นหรือกฎเกณฑ์ และพบว่าลักษณะบุคลิกภาพสามารถทำนายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้ร้อยละ 18.4 โดยมีด้าน F เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด รองลงมาคือ I, G, M และ H ลักษณะบุคลิกภาพที่ทำนายความเสี่ยงในเพศหญิง ได้แก่ ด้าน F, H และ L ส่วนเพศชายเป็นด้าน F และ G

สรุป ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์อีกแนวทางหนึ่งในการวางแผนป้องกันปัญหาการใช้สุราในเยาวชนและเป็นแนวทางในการดูแลนักศึกษาที่มีปัญหาจากการใช้สุราต่อไป

คำสำคัญ ปัญหาการดื่มสุราในนักศึกษา ลักษณะบุคลิกภาพที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2551; 53(4): 355-368

* บัณฑิตศึกษา สาขาจิตวิทยาคลินิก ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กทม. 10700

** ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กทม. 10700

Personality and the Risk of Alcohol Use Problems in University students

Chaiyun Sakulsriprasert M.Sc.*, Kanokrat Sukhatunga M.Sc.**,

Thienchai Ngamthipwatthana M.D.**

Abstract

Objective: To examine the relationship between personality characteristics and the risk of alcohol use problems, and to examine personality characteristics of students who have a high risk of alcohol use problems.

Method: The sample was 454 university students in Chiang Mai. Data were collected from the Thai Personality Test (TPT) and Young Adult Alcohol Problems Screening Test (YAAPST). Independent t-test, and Stepwise multiple regression were used for statistical analysis.

Results: Nine significant personality characteristics were found, they were E (dominance), F (liveliness), G (rule-consciousness), H (social boldness), I (sensitivity), N (privateness), L (vigilance), Q4 (tension) and MO (moralistic). The high risk students were found to be different from low risk students in factors E, F, G, H, I and MO which show that their characteristics were seeking excitement and novelty, self-indulgence and low conscientiousness. For females, the high risk students were significantly different from the low risk ones in factors E, F, G, H, N and Q4, which were demonstrated a risk-taking attitude, tension and sensation seeking. However, among males it was found that personality characteristics of high risk students were different from those with low risk in factors F, G, and I, which revealed the characteristics of hedonism, a lower tender-mindedness and rule-regardlessness. Moreover, the study revealed that factor F, I, G, M and H significantly predicted the risk of alcohol use problems. Especially, factor F was the strongest predictor for both genders. The females' greater predictors were factors F, H and L, while the risk of problems in male students could distinctly be described by factors F and G.

Conclusion: Findings of this study may promote the awareness of relationship between personality characteristics and risk of alcohol use problems. This could be used in prevention and intervention programs for students and their familiar groups.

Keyword: alcohol use problems in university students/ personality characteristics relating to alcohol use problems

J Psychiatr Assoc Thailand 2008; 53(4): 355-368

* Graduate Studies, Clinical Psychology Program, Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700. Thailand.

** Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700. Thailand.

บทนำ

สุราเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานาน เราพบเห็นการดื่มสุราตามอาหาร หรือในงานเลี้ยงสังสรรค์ต่างๆ จนชินตา และนับวันปริมาณการดื่มก็มากขึ้นเรื่อยๆ จากการจัดอันดับของ WHO เมื่อปี ค.ศ. 2005¹ พบว่าประเทศไทยมีการบริโภคสุราในปี ค.ศ. 2001 สูงเป็นอันดับที่ 40 ขึ้นจากอันดับที่ 50 ในปี ค.ศ. 1998 เช่นเดียวกับรายงานภายในประเทศโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ² ที่พบว่ายอดการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยได้เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 สุราและเบียร์มียอดขายเท่ากับ 759 และ 1,584 ล้านลิตร มากขึ้นเป็น 810 และ 1,961 ล้านลิตรในปี พ.ศ. 2549 โดยเฉพาะนักศึกษาอุดมศึกษาที่ดื่มสุราถึงร้อยละ 49.72 ของประชากรกลุ่มนี้ สอดคล้องกับการสำรวจของ ABAC Poll ปี พ.ศ. 2548 พบว่าเหล้าและบุหรี่ เป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุดของเยาวชน โดยมีเยาวชนอายุ 12 ถึง 24 ปี ดื่มสุราถึง 5,921,257 คน³ ถึงแม้การดื่มของนักศึกษาหลายคน ไม่น่าจะจนอยู่ในเกณฑ์ของผู้ป่วยติดสารเสพติด แต่การดื่มแต่ละครั้งก็เพิ่มความเสี่ยงในการเกิดปัญหาต่างๆ ทั้งต่อตัวนักศึกษาเองและบุคคลอื่น ผลที่เกิดต่อตัวนักศึกษาเอง^{4,6} เช่น เสียสุขภาพ เสียการเรียน หรือพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น พฤติกรรมเปลี่ยนคุณอนทะเลาะวิวาท เมมาแล้วขับ ผลกระทบต่อบุคคลอื่นได้แก่ สร้างความรำคาญ ทำลายทรัพย์สิน ตลอดจนการทะเลาะวิวาท หรืออุบัติเหตุ^{4,6} ส่วนผลกระทบที่เกิดต่อมหาวิทยาลัย ได้แก่ เสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมทรัพย์สินที่เสียหาย และการเสียชื่อเสียงจากการสร้างปัญหาของนักศึกษาที่ดื่มสุรา^{5,7} เพื่อที่จะหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการศึกษาสาเหตุของการดื่มสุราในวัยรุ่นและนักศึกษาไว้หลายแง่มุมทั้งทางด้านชีววิทยา ด้านสังคม และด้านจิตวิทยา⁸⁻¹⁴ เช่น ปัจจัยทางพันธุกรรม สภาวะทางสมองของการติดสารเสพติด กลุ่มเพื่อนสภาพแวดล้อม การโฆษณา

ฐานะทางเศรษฐกิจ ความเครียด อิทธิพลและการเรียนรู้จากครอบครัว การขาดความผูกพันและขาดความอบอุ่นภายในครอบครัว ลักษณะประจำช่วงวัยของวัยรุ่นที่อยากรู้ อยากลอง ต้องการเพื่อน และต้องการเป็นผู้ใหญ่ เป็นอิสระจากพ่อแม่ บุคลิกภาพก็เป็นอีกปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุรา เนื่องจากบุคลิกภาพ เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล และมีลักษณะเปลี่ยนแปลงยาก ดังนั้นการศึกษานักศึกษาบุคลิกภาพอย่างลึกซึ้งจึงช่วยให้สามารถทำนายได้ว่าบุคคลจะปฏิบัติตนอย่างไร ในสถานการณ์ต่างๆ กับปัญหาจากการใช้สุราก็เช่นกัน ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบุคลิกภาพกับความเสี่ยงในการติดสุราไว้จำนวนมาก โดยมองบุคลิกภาพ ว่ามีความสำคัญในฐานะเป็นตัวกลางที่เชื่อมโยงปัจจัยทางชีววิทยา สังคมและจิตใจ กับการดื่มสุราเข้าด้วยกัน¹⁰ เช่น พบว่าลักษณะการควบคุมตัวเอง (self-regulation) ที่ไม่ดีสามารถทำนายลักษณะการดื่มสุราและใช้สารเสพติดปริมาณมากได้ โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการดื่มสุรา¹⁵ และลักษณะ impulsivity จะเพิ่มความเสี่ยงในการติดสุรา เพราะคนที่มีลักษณะดังกล่าวมักต้องการความสุขเฉพาะหน้าจากการใช้สารเสพติดโดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะตามมา^{4,9,15} บุคลิกภาพแบบถอยหนี เก็บกด เครียดง่าย มีแนวโน้มที่จะใช้สุราเป็นทางออกในการแก้ปัญหา¹⁶ นอกจากนี้ลักษณะบุคลิกภาพอื่นๆ เช่น sensation-seeking, religiosity, affiliation ล้วนมีอิทธิพลต่อการดื่มสุราทั้งสิ้น^{4,15} จากการศึกษาที่ผ่านมาจึงสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มวัยรุ่นที่ดื่มสุราและใช้สารเสพติดมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นปกติทั้งมิติด้านความคิด อารมณ์และการแสดงออกแต่อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพมีความสลับซับซ้อนแตกต่างกันออกไปในแต่ละวัฒนธรรมและช่วงวัย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ของกลุ่มนักศึกษาในสังคมไทยอย่างลึกซึ้งถูกต้องในแต่ละสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญ จะเป็นประโยชน์ในการช่วยคาดการณ์ถึง

ความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้อย่างแม่นยำ ช่วยให้เข้าใจจุดอ่อนจุดแข็ง นำไปสู่การหาแนวทางในการดูแล ติดตามให้ความช่วยเหลือ และป้องกันปัญหาจากการใช้สุราได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากปัญหาและแนวคิดที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะนำแบบทดสอบบุคลิกภาพคนไทย (Thai Personality Test - TPT) มาใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของบุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการดื่มสุราของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ เพราะเป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดลักษณะของบุคลิกภาพได้ครบ 3 องค์ประกอบทั้ง ความคิด อารมณ์และการแสดงออก นอกจากนี้ยังเป็นแบบทดสอบที่มีการสร้างมาจากลักษณะและวิถีไทย มีเกณฑ์การแปลผลที่มาจากตัวแทนที่เป็นคนไทย¹⁷ เพื่อเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ในการร่วมทำนายและวางแผนป้องกันปัญหานี้ให้เหมาะกับสภาพสังคมไทยยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราในนักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา กับนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่ำ

วัสดุและวิธีการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาจากนักศึกษาที่เรียนอยู่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากสูตรของ

Taro Yamane เนื่องจากสามารถประมาณจำนวนประชากรนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ได้ แต่ไม่ทราบสัดส่วนของนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการดื่มสุราที่ชัดเจนของประชากรกลุ่มนี้ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน จากนั้นจึงนำมาคำนวณอัตราส่วนตามจำนวนนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างน้อย เพื่อความเหมาะสมจึงปรับขนาดขึ้นเป็นกลุ่มละ 30 คนดังนี้

มหาวิทยาลัย	จำนวนนักศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	19,212	104
มหาวิทยาลัยพายัพ	6,148	33
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	9,750	53
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	12,144	66
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	22,913	124
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	2,142	30*
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	1,053	30*
รวม	73,362	440

กลุ่มตัวอย่างเน้นความหลากหลายตาม เพศ คณะ และชั้นปีที่เรียน โดยได้นัดหมายนักศึกษาเพื่อขอเก็บข้อมูลในช่วงช่วงว่าง หลังเลิกเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 454 คนซึ่งมากกว่าที่คำนวณไว้เล็กน้อย ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63) เรียนอยู่มหาวิทยาลัยของรัฐบาล (ร้อยละ 77.3) อยู่ระดับชั้นปีที่ 2 และ 1 (ร้อยละ 32.8 และ 31.3) คณะทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากกว่าทางวิทยาศาสตร์เล็กน้อย (ร้อยละ 57.9 และ 42.1) มีอายุระหว่าง 19 ถึง 20 ปี (ร้อยละ 53.7)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ ผลการเรียน ชั้นปี คณะที่ศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจที่พำนักอาศัยและบุคคลที่อาศัยอยู่ด้วย อายุที่เริ่มดื่มสถานที่ดื่ม โอกาสที่ดื่ม ปริมาณดื่มต่อวัน ชนิดของเครื่องดื่ม เหตุผลของการดื่ม

2. แบบทดสอบ Young Adult Alcohol Problems Screening Test (YAAPST)

สร้างขึ้นและพัฒนาโดย Hurlbut and Sher มีข้อคำถามแบบรายงานตนเองจำนวน 27 ข้อ ใช้เวลาในการทำ 5-10 นาที สร้างขึ้นจากคำถามที่ใช้ในการประเมินและวินิจฉัย alcoholic abuse กับ alcoholic dependence และลักษณะผลกระทบที่มักเกิดขึ้นกับกลุ่มนักศึกษาที่ดื่มสุรา เช่น การขับชี่ขณะเมาสุรา blackout การขาดเรียน การมีผลการเรียนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น มีความเชื่อมั่นสูง (coefficient alpha = 0.83 ถึง 0.87, test-retest reliability = 0.73 ถึง 0.85) มีความแม่นยำตรงทางโครงสร้าง และมีความแม่นยำตรงโดยการเทียบเคียงกับการสัมภาษณ์เพื่อวินิจฉัย alcohol abuse และ alcohol dependence การนำไปเปรียบเทียบกับแบบคัดกรองอื่นๆ เช่น AUDIT, CAPS-r จุดตัดสำหรับการคัดกรองนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราอยู่ที่ 4 คะแนน มีค่า sensitivity ร้อยละ 92 และ specificity ร้อยละ 57¹⁸

3. แบบทดสอบบุคลิกภาพคนไทย

สร้างและพัฒนาโดยกนกรัตน์ สุชะตุงคะ และคณะ เป็นแบบรายงานตนเอง (self-administering) จำนวน 171 ข้อ โดยแต่ละข้อคำถามเป็นข้อความเชิงบรรยายลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่ได้มาจากการศึกษาคำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ต่างๆ ที่ใช้อธิบายลักษณะบุคลิกภาพคนไทย การตอบแบบทดสอบให้ผู้ตอบเลือกคำตอบใดคำตอบหนึ่ง (forced-choice technique) จากทางเลือกหรือคำตอบที่กำหนดให้ 3 ทาง คือ ใช่ ไม่แน่ใจ ไม่ใช่ สามารถวัดลักษณะบุคลิกภาพออกเป็น 22 ด้าน ได้แก่ A (อบอุ่น) B (การใช้เหตุผล) C (มั่นคงทางอารมณ์) E (ครอบงำคนอื่น) F (มีชีวิตชีวา) G (รับรู้กฎเกณฑ์) H (กล้าสังคม) I (อ่อนไหว) L (ระแวงระวัง) M (นามธรรม) N (ความเป็นส่วนตัว) O (เป็นทุกข์) Q1 (เปิดรับการเปลี่ยนแปลง) Q2 (ยึดติดตัวเอง) Q3 (เจ้าระเบียบ) Q4 (เครียด) IM (ความจริงใจในการตอบ) MA (วุฒิภาวะ) MO (จริยธรรม)

HO (ก้าวร้าว) DP (เศร้า) และ GD (เอกลักษณ์ทางเพศ) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 71 และในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง¹⁷

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อโครงการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยจึงเริ่มทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง กับผู้ช่วยที่ได้รับการฝึกอบรม มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้แบบทดสอบ การเก็บรวบรวมข้อมูลทำเป็นกลุ่ม ตามวัน เวลาที่ได้นัดหมาย การเก็บข้อมูลมีระยะเวลา 1 เดือน ในเดือนสิงหาคม 2550

การวิเคราะห์ข้อมูล

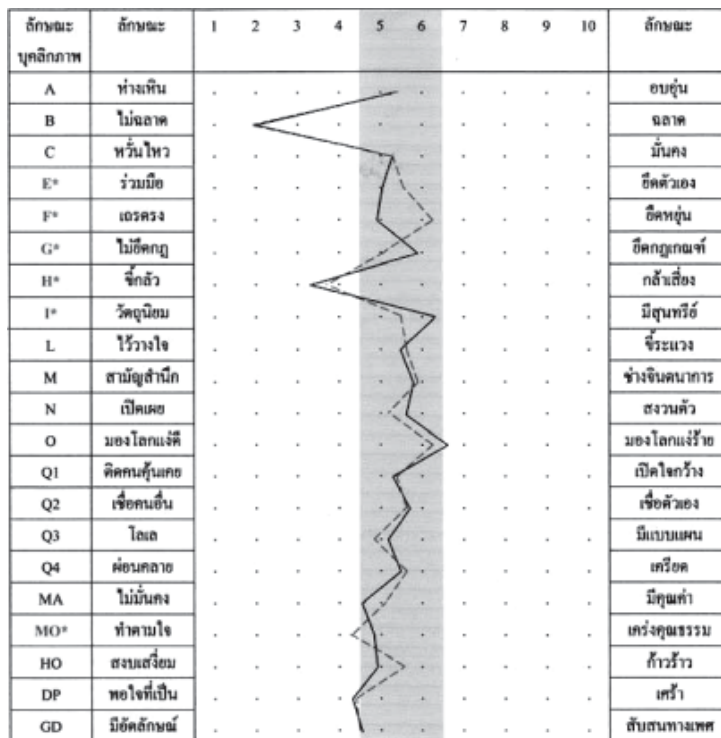
1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การแจกแจงความถี่แบบร้อยละ
2. คัดแยกนักศึกษาออกเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงกับกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำตามเกณฑ์ของแบบทดสอบ YAASPT
3. คำนวณคะแนนของลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนลักษณะบุคลิกภาพในแต่ละด้านของนักศึกษาระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงกับกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำโดยใช้ t-test โดยไม่ได้นำกลุ่มที่มีความเสี่ยงปานกลางเข้ามาศึกษาด้วย
5. วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ stepwise

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 454 คน ซึ่งมากกว่าที่คำนวณไว้เล็กน้อย ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63) เรียนอยู่มหาวิทยาลัยของรัฐบาล (ร้อยละ 77.3) อยู่ระดับชั้นปีที่ 2 และ 1 (ร้อยละ 32.8 และ 31.3) คณะทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากกว่าทางวิทยาศาสตร์เล็กน้อย (ร้อยละ 57.9 และ 42.1) มีอายุระหว่าง 19 ถึง 20 ปี (ร้อยละ 53.7) ด้านที่พักอาศัยพบว่าอยู่หอพักของมหาวิทยาลัย อยู่หอพักนอกมหาวิทยาลัยกับเพื่อน และอาศัยอยู่กับบิดามารดาจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 27.5, 25.1 และ 24.9 ตามลำดับ)

เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มตามความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราพบว่า นักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่ำมีจำนวน 231 คน เสี่ยงปานกลาง 68 คน และเสี่ยงสูง 155 คน การเปรียบเทียบคะแนนลักษณะบุคลิกภาพระหว่าง กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่ำกับกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงเท่านั้น แสดงใน (รูปที่ 1-3)

จากรูปที่ 1 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมบุคลิกภาพของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในช่วงปกติ ทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้าน E ($t = -3.008, p = 0.003$), F ($t = -7.463, p < 0.001$), G ($t = 4.020, p < 0.001$), H ($t = -3.357, p = 0.001$), I ($t = 3.788,$

* p < .05

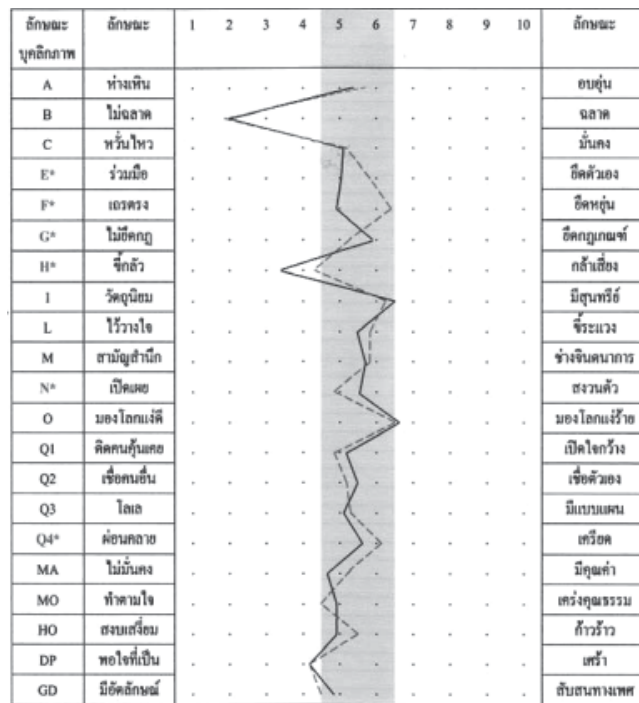
หมายเหตุ : ————— นักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำ
 - - - - - นักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูง

รูปที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำกับนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูง (n=386)

$p < 0.001$) และด้าน MO ($t = 2.394, p = 0.017$) โดยกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำมีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพด้าน G, I และ MO สูงกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพในด้าน E, F, และ H สูงกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีลักษณะเอาตัวเองเป็นใหญ่ ทำอะไรตามใจตัวเอง ขาดการยึดกฎเกณฑ์ ชอบความสนุกสนาน และติดวัตถุนิยมมากกว่า

รูปที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิงทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าคะแนนเฉลี่ยของ

ลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกันใน ด้าน E ($t = -3.284, p = 0.001$), F ($t = -5.781, p < 0.001$), G ($t = 2.380, p = 0.018$), H ($t = -2.874, p = 0.004$), N ($t = 2.439, p = 0.015$) และ Q4 ($t = -2.133, p = 0.034$) โดยกลุ่มนักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำมีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพด้าน G และ N สูงกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ส่วนกลุ่มนักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพในด้าน E, F, H และ Q4 สูงกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีลักษณะกล้าสังคม ชอบความสนุก ตื่นเต้น แต่เครียดง่าย ใจเร็ว เอาตัวเองเป็นใหญ่ ทำอะไรตามใจ

* $p < .05$

หมายเหตุ : ————— นักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำ
 - - - - - นักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูง

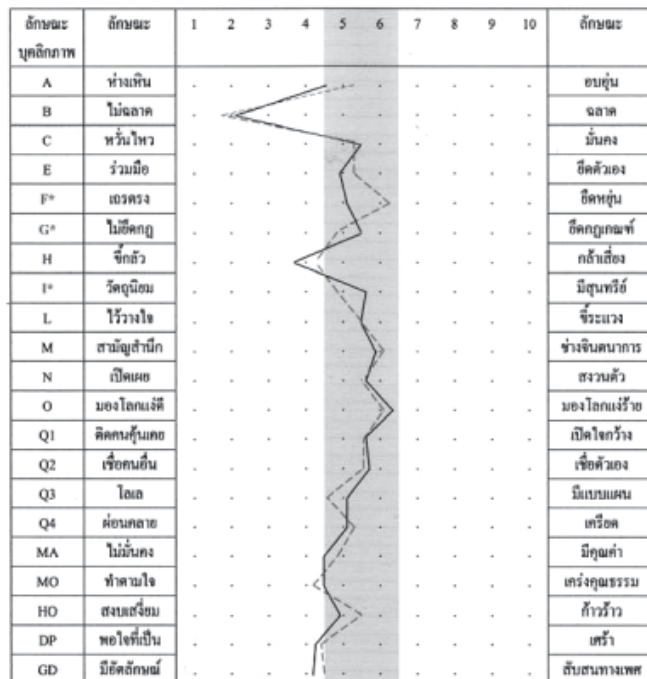
รูปที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำกับนักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสูง (n=249)

ตัวเอง ขาดการยึดกฎเกณฑ์มากกว่า ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

รูปที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบในนักศึกษาชาย โดยพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างกันในด้าน F ($t = -4.182, p < 0.001$), ด้าน G ($t = 2.136, p = 0.035$) และ I ($t = 2.299, p = 0.023$) ต่างกัน โดยกลุ่มนักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรามีคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพด้าน G และ I สูงกว่ากลุ่มนักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงสูง ส่วนกลุ่มนักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงสูงคะแนนเฉลี่ยของลักษณะบุคลิกภาพในด้าน F สูงกว่ากลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีลักษณะชอบ

ความแปลกใหม่ ตื่นเต้น ทำอะไรตามใจตัวเอง ไม่คิดถึงคนอื่น ขาดการยึดกฎเกณฑ์ และติดวัตถุนิยมมากกว่า ส่วนบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

ส่วนตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์ Multiple regression แบบ Stepwise พบว่ามีลักษณะบุคลิกภาพที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการ 5 ด้าน คือ F (มีชีวิตชีวา) G (การรับรู้กฎเกณฑ์) I (อ่อนไหว) M (นามธรรม) และ H (กล้าสังคม) ลักษณะบุคลิกภาพที่สามารถอธิบายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราของนักศึกษาได้ดีที่สุด คือ ด้าน F ($\beta = 0.316$) รองลงมาคือด้าน I, G, M และ H ตามลำดับ ($\beta = -.0135, -0.126, 0.114$ และ 0.102) ลักษณะบุคลิกภาพสามารถอธิบายความเสี่ยง

* $p < .05$

หมายเหตุ : ————— นักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำ
 - - - - - นักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูง

รูปที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยลักษณะบุคลิกภาพระหว่างนักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรากับนักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงสูง ($n=137$)

ของการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้ ร้อยละ 18.4

เมื่อวิเคราะห์ตามเพศพบว่า ในเพศหญิงมีลักษณะบุคลิกภาพที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการ 3 ด้านโดยลักษณะที่อธิบายได้ดีที่สุด คือ ด้าน F (มีชีวิตชีวา) ($\beta = 0.341$) รองลงมาคือ ด้าน H (กล้าสังคมน) และ L (ระแวดระวัง) ตามลำดับ ($\beta = 0.161, 0.106$) ทั้งหมดนี้สามารถอธิบายได้ร้อยละ 17.3

ในเพศชายพบว่า มีลักษณะบุคลิกภาพที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการ 2 ด้าน คือ F (มีชีวิตชีวา) และ G (การรับรู้กฎเกณฑ์) สามารถอธิบายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.4 ด้าน F สามารถอธิบายได้ดีที่สุดคือ F ($\beta = 0.293$) รองลงมา คือ ส่วนด้าน G ($\beta = -0.224$)

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา

Variable	B	SEB	β	R	R ²
ภาพรวม (a)					
(Constant)	0.0035	1.345			
F	0.762	0.106	0.316	0.349	0.122
G	-0.278	0.099	-0.126	0.386	0.149
I	-0.286	0.092	-0.135	0.405	0.164
M	-0.241	0.094	-0.114	0.418	0.174
H	0.237	0.102	-0.102	0.429	0.184
เพศหญิง (b)					
(Constant)	-4.249	0.948			
F	0.705	0.133	0.341	0.359	0.129
H	0.325	0.110	0.161	0.393	0.154
L	0.268	0.106	0.137	0.416	0.173
เพศชาย (c)					
(Constant)	3.157	1.588			
F	0.797	0.198	0.293	0.340	0.116
G	-0.519	0.168	-0.224	0.405	0.164

หมายเหตุ (a) : n=454, F=20.239, p<0.001

(b) : n=286, F=19.862, p<0.001

(c) : n=168, F=16.143, p<0.001

วิจารณ์

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำแตกต่างกับนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงทั้งในภาพรวมและจำแนกตามเพศ โดยในภาพรวมพบว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงชอบสิ่งแปลกใหม่ ตื่นเต้น ใจเรวกกล้าเสี่ยง ไม่ยอมใคร ทำอะไรตามใจตัวเอง อาจไม่เคารพกฎเกณฑ์ในบางครั้ง เมื่อพบปัญหามักมองที่ปลายเหตุและแก้ไขในลักษณะให้ผ่านไป ในขณะที่กลุ่มนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราต่ำมีความอ่อนไหวกว่า เข้าใจความรู้สึกคนอื่น จริงจัง มีความพยายาม อดทน เคารพกฎระเบียบ และมีคุณธรรมประจำใจมากกว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Ruiz และคณะ¹⁹ ที่พบว่ากลุ่มนักศึกษาที่ดื่มจัดมักมีลักษณะขาดการยับยั้งชั่งใจ (disinhibit) ที่มักตัดสินใจโดยปราศจากการไตร่ตรอง ไม่รอบคอบหรือขาดความระมัดระวัง และลงมือโดยไม่คำนึงถึงกฎระเบียบ และขาดความรับผิดชอบ (impulsivity และ lower conscientiousness) ชอบเข้าสังคม ชอบความสนุกสนานและประสบการณ์ใหม่ๆ ที่สนุก ตื่นเต้น (gregariousness และ sensation seeking) แต่มีแนวโน้มที่เกิดอารมณ์และประสบการณ์ทางลบจากปัญหาสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น เนื่องจากมักสนใจแต่ตัวเอง ยึดตัวเองเป็นหลัก ชอบบงการ (manipulate manner) อารมณ์ไม่มั่นคงและมักแสดงออกอย่างก้าวร้าว (straightforwardness, self-consciousness และ vulnerability)

ในนักศึกษาหญิงพบว่านักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงมีลักษณะกล้าสังคมนมากกว่า ดูคล่องแคล่ว ชอบความสนุกสนานแปลกใหม่ แต่เครียดง่าย ใจเร็ว ไม่อดทน ค่อนข้างเอาแต่ใจ ชอบเอาชนะ มักแสดงออกอย่างเปิดเผยตามความต้องการของตนเอง ในขณะที่นักศึกษาหญิง

ที่มีความเสี่ยงต่ำ ค่อนข้างช้อย และสงวนท่าที จริงจัง และมีความรับผิดชอบว่า ลักษณะของนักศึกษาหญิงที่มีความเสี่ยงสูงสอดคล้องกับการศึกษาของ Govet และ Pirkle^{8,20} ที่พบว่านักศึกษาหญิงที่ดื่มปริมาณมากมักถือตนเองเป็นใหญ่ ต้องการได้รับความสนใจและการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งมักแสดงออกในรูปแบบของการทำทนาย ชอบเอาชนะ และเจ้ากี้เจ้าการ นอกจากนี้ด้วยลักษณะเครียดง่าย ใจเร็วและไม่อดทน จึงมีแนวโน้มที่จะต้องเผชิญต่อความเครียดบ่อยกว่าและรุนแรงกว่า มีความเสี่ยงที่จะใช้สุราซึ่งสามารถลดความเครียดทันทีเพื่อให้รู้สึกดีขึ้น แม้จะก่อให้เกิดปัญหาจากการใช้ตามมา^{21,22} เช่นเดียวกับการศึกษาของ Hair²³ ที่พบว่ากลุ่มนักศึกษาหญิงที่มีปัญหาจากการดื่มสุรามักทำตามใจตัวเอง ขาดการวางแผนหรือความระมัดระวัง จึงมีแนวโน้มที่จะดื่มสุราโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น

ส่วนการเปรียบเทียบในกลุ่มนักศึกษาชายพบว่านักศึกษาชายที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงมีลักษณะทำอะไรง่าย ๆ ตามใจ ไม่คิดมาก ไม่ค่อยคิดถึงความรู้สึกคนอื่นหรือไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์เท่าใด ชอบเรื่องความแปลกใหม่ ตื่นเต้น ผลที่พบคล้ายกับการศึกษาของ William²¹, Theakstan²² และ Legrand²⁴ ที่พบว่านักศึกษาชายที่มีปัญหาจากการดื่มสุรามักมีการตัดสินใจที่ขาดวุฒิภาวะ และขาดความรับผิดชอบ ไม่คำนึงถึงคนอื่น ชอบความตื่นเต้นและสิ่งแปลกใหม่ ลักษณะดังกล่าวสนับสนุนโดยผลการศึกษาของ Wechsler²⁵ และ Lo²⁶ ที่พบว่าผลเสียจากการดื่มสุราที่เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคลอื่น เช่น การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ทำลายข้าวของ หรือกระทำผิดกฎหมาย พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรานั้น พบว่าลักษณะบุคลิกภาพที่สามารถอธิบายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้

ร้อยละ 18.4 จัดอยู่ในระดับปานกลาง²⁷ โดยพบว่าลักษณะ F (มีชีวิตชีวา) มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรามากที่สุด รองลงมาคือ G (การรับรู้กฎเกณฑ์) I (อ่อนไหว) M (นามธรรม) และ H (กล้าสังคม) ตามลำดับ

ลักษณะบุคลิกภาพ F (มีชีวิตชีวา) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ลักษณะด้านนี้สูงหมายถึงชอบสิ่งแปลกใหม่ หรือน่าตื่นเต้น มีความสนใจกว้างแต่เบื่อง่าย นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพด้านนี้สูงจึงมีแนวโน้มที่จะใช้สุราเพื่อเพิ่มความรู้สึกสนุกสนาน ตื่นเต้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Legrand และคณะ²⁴ ที่พบว่าลักษณะ sensation seeking สูง มีความสัมพันธ์กับ binge drinking และการศึกษาของ Hampson²⁸ และ Magid²⁹ ที่พบว่าลักษณะ sensation seeking สูงมีความสัมพันธ์กับการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ($r = 0.39$ และ 0.21 ตามลำดับ) แต่อย่างไรก็ตาม แม้ผลการศึกษาในครั้งนี้จะพบว่าลักษณะ F มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงที่สุด แต่ลักษณะบุคลิกภาพด้าน F เพียงด้านเดียวมีอำนาจในการอธิบายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้เพียงร้อยละ 12.2 เท่านั้น ดังนั้นคุณลักษณะของการชอบความสนุกสนานตื่นเต้นเพียงด้านเดียวจึงไม่ได้ส่งผลต่อปัญหาการใช้สุราที่ชัดเจนนัก Magid²⁹ อธิบายว่ากลุ่มที่มีลักษณะ sensation seeking สูงอาจหาความตื่นเต้น และประสบการณ์ใหม่ๆ ได้จากกิจกรรมที่สังคมยอมรับและอันตรายน้อยกว่า เช่น เล่นกีฬา ดูภาพยนตร์ ฯลฯ แทนการดื่มสุรา

ลักษณะบุคลิกภาพ G (การรับรู้กฎเกณฑ์) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ลักษณะ G ต่ำ แสดงถึงลักษณะมีแนวโน้มทำอะไรง่าย ๆ ตามใจตัวเอง ไม่ค่อยเอาใจใส่งาน มีความรับผิดชอบน้อย จากการศึกษาของ Kashdan และคณะ³⁰ พบว่านักศึกษาที่มีลักษณะ conscientious สูง มักมีความอดทนและความพยายามในการทำงาน

เพื่อบรรเทาเป้าหมายของชีวิตที่วางไว้ได้ conscientiousness จึงเป็นปัจจัยป้องกัน ไม่ให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การดื่มสุรา หรือการเข้าไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้ดื่มสุราได้¹⁵ เช่นเดียวกับ Ruiz¹⁹ ที่พบว่าลักษณะ conscientious ต่ำสามารถทำนายการเกิดปัญหาจากสุราได้ ($r = -0.33$) ส่วนลักษณะบุคลิกภาพ H (กล้าสังคม) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ลักษณะ H สูงแสดงถึงแนวโน้มลักษณะกล้าแสดงออกทางสังคม ไม่กลัวใคร ใจเร็ว กล้าเสี่ยง นักศึกษาที่ลักษณะบุคลิกภาพด้านนี้สูงจึงมีแนวโน้มที่จะลงมือโดยขาดความรอบคอบ หรือการไตร่ตรองที่ดี และเมื่อดื่มสุรา ยิ่งทำให้การยับยั้งชั่งใจน้อยลง ทำให้มีแนวโน้มประสบปัญหาจากการดื่มมากขึ้น²⁹ ส่วน Ruiz¹⁹ และ Nagoshi³¹ อธิบายว่านักศึกษาที่มีลักษณะใจเร็ว ขาดการวางแผน มีแนวโน้มทำอะไรโดยปราศจากการยับยั้งชั่งใจ ไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมา จึงมักมีปัญหากับการควบคุมการดื่มตามมา จากที่กล่าวมา จึงพบว่าลักษณะบุคลิกภาพ G และ H มีความใกล้เคียงกันในแง่ของการควบคุมตนเอง ซึ่งเมื่อนำไปพิจารณา ร่วมกับลักษณะ F สามารถอธิบายได้ว่า ในกลุ่มนักศึกษาที่แสวงหาความสนุก ตื่นเต้นด้วยสุรา หากมีลักษณะการควบคุมตัวเองไม่ดีร่วมด้วยยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรามากขึ้น ลักษณะบุคลิกภาพ I (อ่อนไหว) มีความสัมพันธ์ทางลบกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ลักษณะ I ต่ำแสดงถึงลักษณะใจแข็ง ไม่ละเอียดย่อน ไม่ชอบเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริง มักไม่เข้าใจความรู้สึกคนอื่น จากลักษณะดังกล่าวมักมีแนวโน้มจะเกิดความไม่เข้าใจและความไม่ลงรอยกับคนอื่น ๆ ได้ ประกอบกับเมื่อมีความทุกข์มักไม่แสดงความรู้สึกหรือปรึกษาใคร เพราะกลัวถูกมองว่าอ่อนแอ ซึ่งหากไม่สามารถจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่เกิดขึ้นได้ จะมีความเสี่ยงที่จะใช้สุราเพื่อลดอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้น^{19,22} ส่วนลักษณะ M (นามธรรม) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเสี่ยงต่อ

การเกิดปัญหาจากการใช้สุรา ลักษณะ M สูงถึงจะมีความคิดริเริ่มและจินตนาการมากมาย แต่เมื่อมีปัญหา มีแนวโน้มจะหมกมุ่นอยู่กับปัญหาของตนเอง คิดแต่ขาดการลงมือแก้ไข มักสนใจเรื่องภายในไม่สนใจสิ่งแวดล้อม คนที่มีลักษณะนี้มากๆ จึงมีความเสี่ยงใช้สุราเพื่อมุ่งจัดการความเครียดแทนจัดการกับปัญหา²² จากที่กล่าวมาแสดงถึงลักษณะบุคลิกภาพ I และ M มีความใกล้เคียงกันในแง่แนวโน้มที่จะใช้สุราจัดการกับอารมณ์เป็นการแก้ปัญหา แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มคนปกติ (non-clinical population) ลักษณะการดื่มเพื่อแก้ปัญหา มักเกิดขึ้นเมื่อวิธีการแก้ปัญหาเดิมๆ ที่เคยใช้ไม่ได้ผล ต่างจากกลุ่มผู้ป่วยติดสุราที่มักใช้สุราแก้ปัญหาจนติดเป็นนิสัย²¹ ดังนั้นจึงพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ได้จึงไม่สูงนัก (R^2 change = 0.015 และ 0.010 ตามลำดับ)

เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าลักษณะบุคลิกภาพสามารถทำนายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราได้ร้อยละ 17.3 ในเพศหญิง และร้อยละ 16.4 ในเพศชาย ในกลุ่มนักศึกษาหญิงลักษณะบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา คือ F (มีชีวิตชีวา) H (กล้าสังคม) และ L (ระแวดระวัง) โดยลักษณะ F และ H มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา เช่นเดียวกับการศึกษาในภาพรวมไม่จำแนกตามเพศ ส่วนลักษณะ L มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา โดย ลักษณะ L สูงแสดงถึงลักษณะ ระแวดระวัง ซ้ำสงสัย ไม่ค่อยยอมตามคนอื่น ยึดมั่นในความคิดของตนเอง ดังที่ Govet³ อธิบายถึงลักษณะหนึ่งของวัยรุ่นที่ใช้สุราหรือสารเสพติด คือ มีลักษณะป้องกันตัวเอง กลัวโทษ และไม่ไว้วางใจคนอื่น เพื่อยืนยันว่าการดื่มของตัวเองเป็นไม่ใช่เรื่องผิด ความไม่ไว้วางใจนี้จะมากขึ้นเรื่อยๆ ตามความรุนแรงของการใช้สาร จนสุดท้ายมีแต่สารเสพติดอย่างเดียวที่เป็นเพื่อน ส่วนเพศชายลักษณะบุคลิกภาพที่มี

ความสัมพันธ์ต่อความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการสุรา คือ บุคลิกภาพด้าน F (มีชีวิตชีวา) และ G (การรับรู้กฎเกณฑ์) โดยด้าน F มีความสัมพันธ์ทางบวก และด้าน G มีความสัมพันธ์ทางลบคล้ายกับในภาพรวม ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่สามารถทำนายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราของนักศึกษาชายและหญิงแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าทั้งชายและหญิงจะมีลักษณะ F (ความต้องการสิ่งกระตุ้นและความสนุก) เป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดเหมือนกันก็ตาม แต่ในเพศหญิง ลักษณะกล้าเสี่ยงตัดสินใจเร็วขาดการวางแผนและไม่รับฟังคนอื่น ๆ เป็นลักษณะบุคลิกภาพที่ช่วยทำนายความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหา ส่วนในเพศชายมีลักษณะขาดความรับผิดชอบทำอะไรตามใจโดยไม่ค่อยคำนึงถึงกฎเกณฑ์หรือคุณธรรมเป็นตัวทำนาย ซึ่งลักษณะรับรู้กฎเกณฑ์ต่ำเองที่เป็นตัวอธิบายได้ว่าเหตุผลกลุ่มนักศึกษาชายที่ดื่มสุรามีปัญหาจากการดื่มมักอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ดื่มสุรา และมีแนวโน้มที่จะรับค่านิยมที่ผิด ๆ ของกลุ่มเพื่อนมากกว่าค่านิยมที่ถูกต้องของสังคม^{32,33} สอดคล้องกับการศึกษาของ William²¹ และ Theakstan²² ที่พบว่าลักษณะ sensation seeking มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราของทั้ง 2 เพศเช่นกัน แรงจูงใจในการดื่มของเพศหญิงมักเกิดจากความต้องการของตนเอง (enhancement motive) แต่แรงจูงใจในการดื่มของเพศชายมาจากกลุ่มเพื่อนและแรงเสริมทางสังคมซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก (social motive) เช่นเดียวกับ Legrand⁷⁴ ที่พบว่าถึงแม้ลักษณะชอบการกระตุ้นเร้า และความสนุกสนานพบได้ในนักศึกษาทั้ง 2 เพศ แต่นักศึกษาหญิงที่ดื่มจัดมักมีลักษณะขาดการยับยั้งชั่งใจ ตัดสินใจไม่ถี่ มักดื่มเพื่อปลดปล่อยทางสังคม (social release) มากกว่าเพศชาย ในขณะที่นักศึกษาชายที่ดื่มจัดถึงแม้จะพบลักษณะขาดการยับยั้งชั่งใจเช่นกัน แต่ลักษณะต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ (Experience seeking) มีความสัมพันธ์มากกว่า

สรุป

ลักษณะบุคลิกภาพเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาจากการใช้สุราในนักศึกษา จากข้อค้นพบสามารถนำไปเป็นแนวทางป้องกันปัญหาจากสุราในกลุ่มนักศึกษา เช่น จัดหาและส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางเลือกอื่นๆ ที่สร้างความตื่นเต้น สนุกสนาน แต่มีอันตรายน้อยกว่า หรือมีประโยชน์มากกว่าการดื่มสุรา สร้างเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่นๆ ที่เหมาะสมโดยไม่ใช้สุรา ฝึกการควบคุมตัวเองและสร้างระเบียบวินัยในตนเอง เป็นต้น

นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุราสูงมีลักษณะบุคลิกภาพบางด้านแตกต่างกับนักศึกษาที่มีความเสี่ยงต่ำ ความเข้าใจลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีความเสี่ยงสูงเป็นแนวทางนำไปใช้ประโยชน์ในการให้คำปรึกษา ทำจิตบำบัด หรือวางโปรแกรมการบำบัด เช่น เป็นแนวทางการสร้างสัมพันธภาพ การส่งเสริมและพัฒนา ลักษณะบุคลิกภาพและเสริมสร้างเจตคติที่ดี

อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดคือ ประการแรก กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ถูกแบ่งออกเป็นเพศชายและเพศหญิง ซึ่งพบว่ากลุ่มนักศึกษาชายมีจำนวนค่อนข้างน้อย จึงอาจจะส่งผลกระทบต่อ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณในนักศึกษา กลุ่มนี้บ้าง ประการต่อมา กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งส่วนมากมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือ และศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรีเท่านั้น การนำผลไปอ้างอิงกับกลุ่มประชากรอื่นที่มีลักษณะเฉพาะต่างไปจากนี้มากๆ ควรทำด้วยความระมัดระวัง นอกจากนี้ การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบ cross-sectional ผลการศึกษาจึงบอกได้เพียงความสัมพันธ์ของลักษณะบุคลิกภาพกับความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาจากการใช้สุรา และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น แต่ไม่สามารถอธิบายได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุและอะไรเป็นผล

กิติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ รศ.ดร. สุชีรา ภัทรายุตวรรัตน และ น.อ.(พ) วิชัย มนต์ศิริวิทยา ร.น. ที่ให้ข้อคิดและคำแนะนำที่มีประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- WHO ใน บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ. รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2549. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา; 2549.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. ภาวะสังคมไทย ไตรมาส 1 ปี 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม; 2551.
- กระทรวงศึกษาธิการ. กระทรวงศึกษาธิการเดินหน้าแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนไทย ได้เวลาเด็กไทยเป็นคนดี. Available from URL : <http://www.charuaypontorranin.com> [eited12 พค.2550]
- Task force of the National advisory council on alcohol abuse and alcoholism. A call to Action : Changing the culture of drinking at U.S. College. National institutes of health. U.S. Department of health and human services; 2002.
- Hanson GR, Venturlli PJ, Fleckenstein AE. Drugs and Society. London: Jone and Bartiett Publishers, Inc.; 2006.
- บัณฑิต ศรไพศาล และคณะ. บทสรุปของผู้บริหาร “ความจำเป็นหลักการและแนวทางการควบคุมการบริโภคและปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.” กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา; 2549.
- Task force of the National advisory council on alcohol abuse and alcoholism. High-risk drinking in college. National institutes of health, U.S. department of health and human services; 2002.
- Gonet MM. Counseling the Adolescent Substance Abuser. California: SAGE publication, Inc.; 1994.
- สุภาณี พันธุ์ประพันธ์. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2549
- O'Hare TM. Drinking in college: consumption patterns, problems, sex differences and legal drinking age. [online]. J Stud Alcohol.1990; 51: 536-41. Available from URL : <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/entrez/query.fcgi> [cited May 12, 2007]
- Snyder SH, Lader MH. Alcohol and Alcoholism. London: Burke Publishing; 1986.
- Steinhausen HC, Metzke CW. The validity of adolescent types of alcohol use. [online]. J Child Psychol Psychiatry 2003; 44:677-86. Available from URL : <http://www.blackwell-synergy.com> [cited May 12, 2007]
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. จิตวิทยาพัฒนาการทุกช่วงวัย เล่ม 2 วัยรุ่น-วัยสูงอายุ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2545.
- Lowinson JH, Ruiz B, Millman RB. Substance abuse : A comprehensive Textbook. Philadelphia : Lippincott Williams & Wilkins; 2005.
- Ammerman RT. Comprehensive handbook of Personality and Psychopathology. Volume 3 Child Psychopathology. New Jersey : John & Wiley, Inc.; 2006.
- นิมิต แก้วอาจ. การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม ผู้ป่วยที่เสพยาในโรงพยาบาลจิตเวช. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2549
- กนกรัตน์ สุชะตุงคะ, สุชีรา ภัทรายุตวรรัตน, เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์, จริยา จันตระ, วิลาสินี ชัยสิทธิ์, กิรติ บรรณกุลโรจน์ และคณะ. การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานแบบทดสอบบุคลิกภาพคนไทย. วารสารจิตวิทยาคลินิก 2547; 35:1-13.

18. Hurlbut SC, Sher KJ. Assessing alcohol problems in college student. *J Am Coll Health* 1992 Sep; 41:49-58.
19. Ruiz NA, Picus AL, Dickinson KA. NEO PI-R predictors of alcohol use and alcohol-related problems. *J Pers Assess.* 2003; 81:226-36.
20. Pirkle EC, Richer L. Personality, attitudinal and behavioral risk profiles of young female binge drinkers and smokes. *J Adolesc Health* 2006; 38:44-54.
21. Williams A, Clark D. Alcohol consumption in university students : The role of reasons for drinking, coping strategies, expectancies, and personality traits. *Addict Behav* 1998; 23:371-8.
22. Theakston JA, Stewart SH, Dawson MY, Knowlden SA, Loewen SB, Lehman DR. Big-Five personality domains predict drinking motives. *Pers Individ Dif* 2004; 37:971-84.
23. Hair P, Hampson SE. The role of impulsivity in predicting maladaptive behavior among female students. *Pers Individ Dif* 2006; 40:943-52.
24. Legrand FD, Gama-i-Frexixanent M, Kaltenbach ML, Joly PM. Association between sensation seeking and alcohol consumption in French college students: Some ecological data collected in “open bar” parties. *Pers Individ Dif* 2007; 43:1950-9.
25. Wechsler H, Isaac N. Binge drinkers at Massachusetts colleges. Prevalence, drinking style, time trends, and associated problems. *JAMA* 1992; 3:2929-31.
26. Lo CC. Are women heavier drinkers than we thought they were. *J Stud Alcohol* 1996; 57:531-5.
27. Clark-Cater D. Quantitative psychological research : a student’s handbook. New York: Psychological Press; 1997.
28. Hampson SE, Severson HH, Burns WJ, Slovic P, Fisher HJ. Risk perception, personality factors and alcohol use among adolescents. *Pers Individ Dif* 2001; 30:167-1.
29. Magid V, Maclean MG, Colder CR. Differentiating between sensation seeking and impulsivity through their mediated relations with alcohol use and problems. *Addict Behav* 2007; 32:2046-61.
30. Kashdan TB, Vettet CJ, Collins L. Substance use in young adults : Associations with personality and gender. *Addict Behav* 2005; 30:259-9.
31. Nagoshi CT. Perceived control of drinking and other predictors of alcohol use and problems in a college student sample. *Addict Res* 1999; 7:291-306.
32. แคมพ์ฟรีย์ โรซาลี, สายใจ พัวพันธุ์, กุณฑลจิ จริยาปยุกต์เลิศ, แคมพ์ฟรีย์ พอล. การดื่มสุราของกลุ่มวัยรุ่นที่ศึกษาในสถาบันระดับอุดมศึกษา. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา* 2538; 3:37-43.
33. Zucker T. in Ammerman RT. *Comprehensive handbook of Personality and Psychopathology. Volume 3 Child Psychopathology.* New Jersey: John & Wiley, Inc.; 2006.